

Warszawa, dnia 16 lipca 2021 r.

KRK/VII/635/21

Szanowny Pan

Aleksander Pocię

Przewodniczący Komisji

Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący!

Odpowiadając na pismo z dnia 16 czerwca 2021 r. (BPS.DKS.KPCPP.-33-.20.2021) dotyczące wyrażenia opinii w sprawie zagadnień objętych petycją nr P10-123/20, w imieniu Krajowej Rady Komorniczej uprzejmie wskazuję co następuje.

W ocenie Krajowej Rady Komorniczej stworzenie wspólnego katalogu wyłączeń spod egzekucji jest koncepcją zasługującą na uwzględnienie. Na pełne poparcie zasługuje podjęcie prac legislacyjnych w tym zakresie, pomimo że odrębności egzekucji sądowej i administracyjnej nie pozwalają na pełną unifikację przepisów regulujących oba te postępowania.

Jak zasadnie wskazano w treści petycji zabieg ten doprowadzi w szczególności do uproszczenia stosowania przepisów przez wszystkich uczestników postępowań egzekucyjnych, w tym również przez dłużników, którzy niejednokrotnie będąc jednocześnie zobowiązanymi zarówno z tytułu należności publicznoprawnych dochodzonych przez administracyjne organy egzekucyjne, jak i należności dochodzonych przez komorników sądowych korzystają z różnych zwolnień od egzekucji. Niewątpliwie należy zgodzić się z autorem analizowanej petycji, wskazującym również, że ujednoczenie przepisów przyczyni się ponadto do likwidacji różnic między sytuacją prawną wierzycieli.

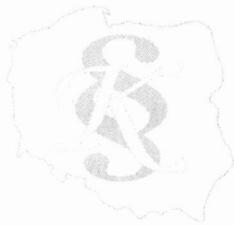
Za bezsprzecznie korzystne dla poprawy poziomu skuteczności egzekucji (w sądowym postępowaniu egzekucyjnym oscylującym od lat na poziomie około 20 procent) należy uznać propozycje zakładające możliwość procentowego prowadzenia egzekucji ze świadczeń,

które dotychczas w całości pozostają wolne od egzekucji, np. takich jak wskazane w treści petycji dotacje wypłacane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wielokrotnie są to bowiem jedyne świadczenia pieniężne otrzymywane przez dłużnika, nierzadko w znacznej wysokości. Tymczasem całkowite wyłączenie ich spod egzekucji powoduje bezskuteczność postępowań, w tym również tych o egzekucję alimentów i należności na rzecz Skarbu Państwa.

Szczególnie pilnej nowelizacji wymagają również przepisy regulujące prowadzenie egzekucji z wynagrodzenia za pracę, dotyczące zwolnienia spod egzekucji minimalnego wynagrodzenia. Rosnąca corocznie jego wysokość powoduje, że egzekucja z tego składnika majątku staje się coraz mniej skuteczna. Wysokość kwot wyegzekwowanych z tego tytułu spadła drastycznie – z blisko 3 miliardów złotych w 2019 r. do niespełna 2 miliardów złotych w roku 2020. Zjawisko to w sposób oczywisty działa na niekorzyść wierzycieli, którzy nie są w stanie odzyskać należnych im środków, ale również stanowi poważne zagrożenie dla dłużników. Jego konsekwencją może być bowiem konieczność uciekania się przez wierzycieli do bardziej uciążliwych dla dłużnika sposobów egzekucji, takich jak egzekucja z ruchomości czy nieruchomości dłużnika. Jednak większa niewypłacalność coraz szerszego grona pracujących osób powoduje także ich wykluczenie ekonomiczne, uniemożliwiając im korzystanie z produktów oferowanych przez sektor bankowy i pożyczkowy, a pozostawiając w zasięgu ich możliwości jedynie prywatne (często udzielane na niekorzystnych warunkach) pożyczki.

Z tych względów, mając na uwadze zarówno interesy dłużników jak i wierzycieli, zasadne jest umożliwienie prowadzenia egzekucji z minimalnego wynagrodzenia za pracę – zarówno w toku egzekucji sądowej jak i egzekucji administracyjnej. Jak wynika z informacji posiadanych przez Krajową Radę Komorniczną, możliwość taką dopuszczają już ustawodawstwa ponad połowy krajów członkowskich Unii Europejskiej, uzależniając wysokość kwoty wolnej od egzekucji od sytuacji rodzinnej i osobistej dłużnika (Czechy, Holandia, Słowenia, Szwecja), od wysokości egzekwowanego zadłużenia (Francja, Luksemburg), ustanawiając stałe kwoty minimum wolnego od zajęcia - bądź niezależne od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę bądź też stanowiące określony jej procent (Rumunia, Szkocja, Włochy, Litwa, Węgry, Łotwa), czy też każdorazowo uzależniając wysokość kwoty podlegającej zajęciu z wynagrodzenia za pracę od decyzji sądu (Dania, Irlandia). Warto przy tym wyraźnie podkreślić, że w ocenie środowiska komorników sądowych niedopuszczalne jest sytuacja, w której dłużnik byłby pozbawiony jakichkolwiek środków do życia. Jednak dbając o interes dłużnika, a także o prowadzenie egzekucji w sposób jak najmniej dla niego uciążliwy, należy mieć jednocześnie na względzie

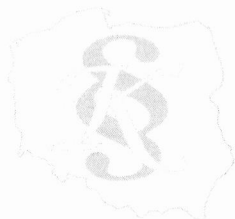

interes wierzycieli oraz konieczność przeciwdziałania zatorom płatniczym i dbałość o stabilność gospodarki. Stale rosąca kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, zbliżając się coraz bardziej do wysokości średniego wynagrodzenia, w znacznym stopniu przekracza już minimum pozwalające na przeżycie dłużnikowi i jego rodzinie. Ponadto ciągły wzrost spowodował również, że minimalne wynagrodzenie za pracę oderwało się już od pierwotnego charakteru tej instytucji, jaką była potrzeba ochrony dłużnika i zapewnienie mu minimum egzystencji. Aktualna sytuacja prowadzi do pokrzywdzenia słusznych interesów wierzycieli stwierdzonych orzeczeniem sądu czy też administracyjnym tytułem wykonawczym i stawia interes dłużnika ponad interesem wierzyciela.

Wydaje się przy tym, że nie każde z opisanych powyżej rozwiązań mających zastosowanie w innych krajach europejskich mogłoby okazać się efektywne na gruncie ustawodawstwa krajowego. W szczególności mało skuteczne w polskim porządku prawnym byłoby obciążenie sądów koniecznością każdorazowego orzekania jaka część minimalnego wynagrodzenia za pracę w danej sprawie mogłaby podlegać zajęciu. Również trudne do stosowania w praktyce i wpływające na wydłużenie postępowań egzekucyjnych byłoby określanie kwoty wolnej od egzekucji na podstawie sytuacji osobistej i rodzinnej dłużnika.

Mając na względzie konieczność uproszczenia i ujednoczenia przepisów w zakresie postępowania egzekucyjnego, a także zagwarantowanie ich przejrzystości zasadna wydaje się możliwość ochrony minimalnego wynagrodzenia w stałej wysokości, na wzór rozwiązań stosowanych na Węgrzech, w Rumunii, Szkocji, na Litwie, Łotwie i we Włoszech. W polskim porządku prawnym wyważona i spójna z innymi istniejącymi regulacjami jest konieczność ochrony **75% wysokości** minimalnego wynagrodzenia za pracę. Egzekucji nie podlega już bowiem 75% emerytury lub renty (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych); również w takiej części minimalne wynagrodzenie za pracę w takim ułamku wolne jest od egzekucji z rachunku bankowego dłużnika (art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe).

W ocenie Krajowej Rady Komorniczej prowadzenie jednolitych regulacji zakładających możliwość prowadzenia egzekucji z minimalnego wynagrodzenia za pracę we wskazanym powyżej zakresie przyczyni się do zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa w toku egzekucji należności publicznoprawnych, jak i wierzycieli dochodzących swoich roszczeń na drodze cywilnej.

Krajowa Rada Komornicza

ul. Szpitalna 4/10 | 00-031 Warszawa | tel. 22 827 71 13 | faks 22 827 29 76 | krki@komornik.pl | www.komornik.pl

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, w imieniu Krajowej Rady Komorniczej uprzejmie wskazuję, że rozwiązania zaproponowane w treści petycji uznać należy nie tylko za w pełni uzasadnione, ale również – w zakresie egzekucji z minimalnego wynagrodzenia za pracę – wymagające podjęcia pilnych prac legislacyjnych.

Mam nadzieję, że powyższe uwagi okażą się przydatne i przyczynią się do podjęcia odpowiednich działań mających na celu zwiększenie skuteczności i usprawnienie sądowego i administracyjnego postępowania egzekucyjnego.

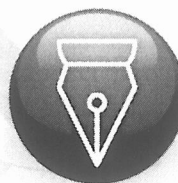
Z wyrazami szacunku,

Wiceprezes

Krajowej Rady Komorniczej

Sławomir Szynalik

[Pismo opatrzone podpisem elektronicznym]

Signed by /
Podpisano przez:

Sławomir Szynalik

Date / Data: 2021-
07-16 13:05